

Enheten för produktregler och marknadskontroll
Eva Bernmark, 010-730 90 00
arbetsmiljoverket@av.se

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.cks.remiss@regeringskansliet.se

Remissvar Promemorian Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier

Remissvaret avser Klimat- och näringslivsdepartementets promemoria
Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier
(KN2024/02313)

Arbetsmiljöverket noterar att myndigheten inte upptagits på listan av remissinstanser. Myndigheten har valt att svara på remissen ändå eftersom myndigheten föreslås tilldelas uppgifter som marknadskontrollmyndighet.

Arbetsmiljöverkets inställning

Arbetsmiljöverket önskar att förslaget i promemorian omarbetas i den del som gäller fördelningen av marknadskontrollen enligt förslag till förordning med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier (EU-förordning 2023/1542 om batterier och förbrukade batterier).

Skäl för Arbetsmiljöverkets inställning

Skälen till Arbetsmiljöverkets inställning är

- att tillsynen av bestämmelserna i EU-förordningen om batterier inte lämpar sig att dela upp på så många myndigheter eller på det sätt som förslaget innebär, samt
- att det är oklart om bestämmelsen som pekas ut för marknadskontroll i 39 § förslaget till kompletterande bestämmelser är ett krav för vilket marknadskontroll kan göras.

Marknadskontroll enligt 39§ som avser bestämmelsen i artikel 5 punkten 2

Arbetsmiljöverkets marknadskontrolluppdrag omfattar idag att maskiner uppfyller kraven som följer av maskindirektivet (EU-direktiv 2006/42/EG om maskiner). I detta ingår bland annat elsäkerhetsaspekter i de batterier som är del av maskinen. Detta gäller även efter att EU-förordningen om batterier trätt ikraft. Maskindirektivet är ett regelverk som syftar till att skydda människors

liv och hälsa samt egendom från sådana risker som uppstår vid användning av maskiner.

Den marknadskontroll som fördelas genom bestämmelsen i 39 § hänvisar tillbaka till kravet i artikel 5.2 i EU-förordningen om batterier. Denna bestämmelse innehåller i sin tur endast en generell bestämmelse om att batterier ska vara säkra. Sådana bestämmelser åtföljs i regel av en katalog över de grundläggande hälso- och säkerhetskraven, förfaranden för bedömning av överensstämmelse m.m. Alternativt, som när det gäller regelverket för allmän produktsäkerhet (EU-förordning 2023/988 om allmän produktsäkerhet), bestämmelser som anger hur bedömningen av kravet att produkten ska vara "säker" ska göras, att standarder ger presumtion för att en produkt är säker m.m.

Arbetsmiljöverket vill därför lyfta frågan om artikel 5 punkten 2 i EU-förordningen om batterier alls är ett sådant krav som avsetts omfattas av marknadskontroll. Eller om de risker som avses är hänförliga till de risker som ska hanteras genom skyldigheterna för ekonomiska aktörer när det gäller tillbörlig aktsamhet enligt artiklarna 49, 50 och 52.

Om avsikten i EU-förordningen om batterier har varit att införa ett generellt säkerhetskrav utöver de som framgår av artikel 6–10, 12, 49–50 och 52 saknar regelverket sådana bestämmelser som behövs för att kunna såväl uppfylla som utöva tillsyn över regelverket. Detta rör framförallt avsaknaden av vad kravet innebär samt bestämmelser om presumtion om överensstämmelse – och hur presumtionen bryts. Jämför med andra harmoniserade produktregelverk eller regelverket för allmän produktsäkerhet.

Oavsett intentionen med kravet i artikel 5 punkten 2 är frågan om det vare sig är möjligt eller relevant för marknadskontrollmyndigheterna att tillämpa kravet i 5.2 för produkter som omfattas av säkerhetskrav i annan harmoniserad produktlagstiftning.

Fördelning av marknadskontrolluppdrag i övrigt

Arbetsmiljöverket ståndpunkt är att marknadskontrollens fördelning mellan myndigheter ska göras på ett sådant sätt som leder till att tillsynen är effektiv och ändamålsenlig. Det gynnar inte bara de skyddsintressen som regelverken omfattar utan också de ekonomiska aktörer som tillhandahåller produkter på marknaden (en fungerande inre marknad).

Arbetsmiljöverkets erfarenhet är att det är viktigt att se till helheten i den aktuella rättsakten och inte fördela uppdraget som följer av ett regelverk på

flera myndigheter, om det inte är särskilt motiverat. Det beror på att det följer så många fler uppgifter av regelverket än de enskilda tillsynsärendena – som t.ex. informationsgivning, samverkan med bransch och berörda, deltagande i expertgrupper och Adco-grupper inom EU-samarbetet, och i vissa fall också ansvar för att underhålla och revidera regelverket vid behov. Dessutom innebär en uppdelning av uppdraget många fler kontaktytor och ansvariga myndigheter för ett enda regelverk för de ekonomiska aktörerna.

Det bör också i lyftas att dokumentationskrav inte bara utgör ett formellt krav, utan också behövs för bedömningen av om en produkt uppfyller kraven. Därför går det i regel inte att skilja på tillsyn av krav på dokumentation från tillsyn av säkerhetskrav på produkten.

Marknadskontroll är endast en av flera aktiviteter som kan vara aktuella för att hantera bristande regelefterlevnad eller andra problem inom området. Kommunikationsinsatser, samverkan, regelutvecklingsarbete, standardisering, föreskriftsarbete är andra insatser som kan behövas. Marknadskontroll ska också vara riskbaserad och planerade insatser bygger bland annat på den omvärlds- och marknadsanalys som myndigheterna gör. Det är viktigt att marknadskontrolluppdraget fördelas på ett sådant sätt att dessa analyser inte blir så fragmentariska att de stora problemområdena inte synliggörs.

Det är också viktigt att se till hur komplext regelverket är och vilken kompetens som krävs för myndighetens uppdrag. Myndigheternas möjligheter att hålla den särskilda kompetens som behövs för uppdraget (och som inte kan hämtas in på annat sätt) kan ibland vara avgörande för hur marknadskontrollen fördelas.

Även synergier utifrån myndigheternas övriga uppdrag som befintlig övrig marknads-kontroll, men också annan tillsyn eller myndighetsutövning där genomförandet av uppdraget stärker varandra.

I dagsläget finns drygt 70 separata rättsakter som innehåller krav på ekonomiska aktörer som tillverkare och andra ekonomiska aktörer behöver känna till och bedöma tillämpligheten av för de produkter de tillhandahåller. En vanlig kombination är t.ex. att en produkt omfattas av maskindirektivet, EMC (elektromagnetisk kompatibilitet direktivet 2014/30/EU) och RoHS (begränsning av användning av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning 2011/65/EU). Om marknadskontrollen inom en rättsakt delas upp uppstår nya gränsdragningar utöver de som följer av regelverket, det ökar komplexiteten för de ekonomiska aktörerna, och tiden som behöver läggas på samordning och informationsutbyte ökar.

När det gäller den praktiska marknadskontrollen vill vi lyfta att det fragmenterade uppdraget innebär utmaningar vad gäller följande.

- Tolkning och tillämpning av gränsdragningen för tillsynen
- Dokumentationens betydelse för tillsynen av övriga krav
- Informationsutbyte mellan myndigheter inklusive sekretessfrågor
- Sanktionsavgifter för brister i krav som inte omfattas av miljöstraffavgift
- Överklagandebestämmelser

Med det sagt anser Arbetsmiljöverket att fördelningen av marknadskontrollen avseende EU-förordningen om batterier som utgångspunkt ska samlas hos så få myndigheter som möjligt och att uppdelning av uppdraget endast ska göras där det finns skäl för det. Skäl för uppdelning finns om det sammantaget gör att marknadskontrollen då blir mer ändamålsenlig och effektiv jämfört med alternativen, även inbegripet effekterna för de berörda ekonomiska aktörerna.

Sammanfattning

Arbetsmiljöverket önskar:

- Att de aspekter som redogjorts för ovan beaktas i utformningen av slutligt förslag. Arbetsmiljöverket har dock inga förslag utöver det som avser marknadskontrollen avseende artikel 5.2 ovan.
- Att fördelningen av marknadskontroll av kravet i artikel 5 punkten 2 ses över och tas bort om marknadskontroll inte avsetts för den enskilda bestämmelsen.
- Om man ändå bedömer att fördelningen av marknadskontroll ska omfatta artikel 5 punkten 2, att marknadskontrollen ska gälla endast de batterier som inte omfattas av motsvarande säkerhetskrav i annan harmoniserad produktlagstiftning, regelverket för allmän produktsäkerhet inkluderat.

De som deltagit

Yttrandet har avgetts av generaldirektören Lars Lööv. I den slutliga handläggningen har även enhetschef Kim Reenaas deltagit. Föredragande har varit handläggare Eva Bernmark.

Lars Lööv

Eva Bernmark